

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Pražačka, Praha 3, Nad Ohradou 25/1700

130 00 Praha 3, Nad Ohradou 25/1700

Identifikátor školy: 600036227

Termín konání orientační inspekce: 21. – 24. ledna 2003

Čj.:	010 0124/03-5157
Signatura:	oa3cw108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Pražanka byla zřízena Městskou částí Praha 3 jako příspěvková organizace na dobu neurčitou. Vzdělávání je realizováno dle vzdělávacího programu Základní škola, Na 2. stupni je pro žáky s vývojovými poruchami učení paralelně zřízeno pět specializovaných tříd se sníženým počtem žáků. V 16 třídách (včetně 5 specializovaných) se vzdělává celkem 300 žáků. Součástí školy je školní družina a školní jídelna. Kapacita školy není překročena.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- výchovně vzdělávacího procesu na 1. stupni ZŠ a na 2. stupni ZŠ výběrově v jazykové a v estetické složce vzdělávání včetně specializovaných tříd
- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v ZŠ
- dodržování učebního plánu a osnov na 1. stupni ZŠ a na 2. stupni ZŠ v jazykové a v estetické složce vzdělávání včetně specializovaných tříd k datu inspekce a s přihlédnutím ke školnímu roku 2001/2002

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický sbor tvoří dvacet tři pedagogů včetně ředitele školy.

V šesti třídách 1. stupně ZŠ vyučuje pět učitelek s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí a jedna bez požadované odborné způsobilosti. Průměrná délka pedagogické praxe je dvacet pět let. Požadované vzdělání splňuje i výchovná poradkyně.

V deseti třídách 2. stupně ZŠ vyučuje český jazyk pět pedagogů s potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, z nichž čtyři vyučují ve specializovaných třídách, avšak pouze jedna z těchto vyučujících absolvovala kurz pro práci s žáky s poruchami učení.

Výtvarnou výchovu vyučují dvě plně kvalifikované učitelky.

Učitelky s nejdelší praxí vedou metodické a předmětové komise ve škole, které orientují svou činnost na tvorbu a plnění tematických plánů a osnov, řešení metodických problémů výuky, materiálním zabezpečením výuky a tvorbu srovnávacích prověrek. Vytvořený mechanismus pro uvádění začínajících pedagogů do praxe je funkční.

Organizační uspořádání odpovídá aktuálním potřebám školy. Režim školy je jasně a přehledně upraven vnitřním, provozním, pracovním a organizačním řádem školy. Kompetence, náplně práce a povinnosti pracovníků jsou stanoveny a písemně delegovány.

Pro letošní školní rok je činnost školy vymezena v ročním plánu, který vychází z dlouhodobé koncepce rozvoje školy, která je pečlivě zpracována s ohledem na další předpokládaný rozvoj školy.

Ředitel školy je hlavním garantem veškeré kontrolní činnosti. Má přehled o fungování všech oblastí činnosti školy. Klade důraz na osobní kontakt s pracovníky. Plán kontrolní činnosti je podrobně zpracován. Přehled o kvalitě práce jednotlivých učitelů získává také formou

plánovaných hospitací. Plán hospitací je vypracován aktuálně vždy na jedno pololetí školního roku. Hospitační záznamy jsou podrobně zpracovány, závěry projednány s vyučujícími. Pohospitační pohovor s učitelkou za účasti školního inspektora vedl ředitel i jeho zástupkyně věcně, účelně a taktně.

Poradním orgánem ředitele je pravidelně se scházející pedagogická rada. Zjištění a závěry z jejího jednání jsou konkrétní a adresné, písemně zpracované se zodpovědností a s termíny plnění. Splnění úkolů je následně kontrolováno.

Vedení školy se snaží motivačně působit na pedagogy i finančně. Kriteria pro přidělování nadtarifních složek platu jsou vypracována a pracovníkům známa.

Další vzdělávání pedagogů orientuje ředitel především na rozvoj počítačové gramotnosti učitelů, ale nechává prostor i pro výběr vzdělávacích akcí dle vlastního zájmu učitelů.

Funkci výchovné poradkyně zastává učitelka s dlouholetou pedagogickou praxí, ale s malými zkušenostmi ve výchovném poradenství. Studium výchovného poradenství ukončila v loňském roce a nyní získává praktické zkušenosti. Vzhledem k tomu je Plán výchovné poradkyně i Minimální preventivní program na letošní školní rok stručný. Do náplně práce výchovné poradkyně patří také péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami a metodické vedení vyučujících ve specializovaných třídách. Tato činnost zatím není naplňována formálně ani prakticky.

Informační systém školy vnitřní i vnější je velmi kvalitně zpracován a realizován v praxi. Informační leták pro rodiče je optimálně zpracován a má vysokou vypovídací hodnotu.

Školní časopis vytvářený žáky školy ve spolupráci s vyučující českého jazyka vychází několikrát ročně a informuje o životě žáků této školy.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí spolu s gymnáziem a mateřskou školou v rozsáhlém areálu z roku 1930, který byl v průběhu let mírně upraven a přizpůsoben potřebám žáků. Nikdy však neproběhla celková rekonstrukce budovy. Současný stav vykazuje potřebu alespoň částečných stavebních úprav. V několika málo třídách je ještě stále starší podlahová krytina, která je místy odřená a prošlapaná, staré radiátory jsou nenatřené a špinavé. V době konání inspekce bylo v některých třídách chladno, okna se nedala zavřít ani otevřít a nad okenním překladem byla prasklina.

Objekt ZŠ má 16 kmenových tříd a 8 odborných pracoven včetně počítačové učebny, školních dílen a cvičné kuchyně. K dispozici jsou také velká a malá tělocvična, školní víceúčelové hřiště a sportovní areál Pražačka. O prodloužených přestávkách žáci využívají k pobytu venku školní dvůr nebo relaxují u ping pongových stolů na chodbě školy. Pitný režim je zaveden a realizován.

Třídy 1. stupně ZŠ jsou vybavené novým žákovským nábytkem, esteticky vyzdobené názornými pomůckami, nástěnnými tabulemi k výuce, výtvarnými pracemi žáků a květinami. Na 2. stupni ZŠ jsou třídy vybavené stoly a židlemi pro jednotlivce (některé třídy i novou podlahovou krytinou a novým účelovým nábytkem). Celkově jsou třídy vyzdobené spíše střídavě nástěnnými tabulemi pro výuku, mapami, event. výtvarnými pracemi žáků.

Chodby jsou vyzdobeny převážně žákovskými velmi originálními plošnými i prostorovými výtvarnými pracemi.

Výuka českého jazyka a výtvarné výchovy se uskutečňuje v kmenových třídách. Kabinety jsou vybaveny velmi skromně malým množstvím odborné literatury, audio a video nahrávek, nástěnných výukových obrazů a reprodukcí. Vyučující často používají k výuce vlastní

materiály. Z didaktické techniky je k dispozici pro každý stupeň zpětný projektor, diaprojektor, epirex. Televizory s videem jsou umístěny v odborných pracovnách jiných předmětů. Počítačovou učebnu využívá pro výuku pouze jedna vyučující. Žákovská knihovna obsahuje starší dětské knihy spíše pro mladší školní věk. Moderní obrazové publikace a encyklopedie nejsou k dispozici. Fond knihovny není žáky školy příliš využíván.

Používané učebnice vyhovují zvolenému vzdělávacímu programu s dílčími úpravami ze strany vyučujících. Stávající materiální zdroje jsou využívány účelně a efektivně. Veškeré vybavení je dokupováno účelně a vedení školy sleduje jeho využití a další rozvoj v této oblasti plánuje na základě analýzy zjištěných skutečností.

Materiálně technické podmínky ve sledované oblasti jsou průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Zvolený vzdělávací program Základní škola je realizován ve všech třídách. Rozvrh hodin odpovídá schválenému učebnímu plánu. Výuku doplňují volitelné a nepovinné předměty.

Učební osnovy jsou plněny. Ne vždy je však výrazně odděleno učivo základní od rozšiřujícího.

Povinná dokumentace je vedena pečlivě a zodpovědně. Průkazným způsobem a hodnověrně zaznamenává průběh vzdělávání. Připomínky se vztahovaly k nízké vypovídací úrovni zápisů v některých třídních knihách.

Formální nedostatky vykazovala dokumentace ve specializovaných třídách. Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov není plně funkční a zanalyzované výsledky nejsou vždy použity pro další pedagogické plánování.

Výroční zpráva má dostačující vypovídací hodnotu.

Vedení školy se zaměřuje na oblast modernizace forem a metod vzdělávání, zlepšení materiálních podmínek výuky a na rozšiřování mimoškolních aktivit.

Nedostatečně je zatím propracovaná koncepce vzdělávání ve specializovaných třídách vzhledem ke speciálním potřebám žáků.

Vzdělávací program je realizován v souladu se zařazením do sítě škol.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni ZŠ

V rámci orientační inspekce byly realizovány hospitace ve všech třídách 1. stupně a u všech vyučujících. Sledována byla výuka českého jazyka, matematiky, prvouky, vlastivědy, praktických činností, tělesné a výtvarné výchovy. Nedostatky v požadované způsobilosti u jedné vyučující neměly zásadní vliv na kvalitu sledované výuky.

Úvodní motivace byla využita ve všech sledovaných hodinách. Vyučující v nižších třídách motivovaly žáky názorem, písničkou, popř. pohádkou. Ve vyšších ročnících navázaly na znalosti a zkušenosti z minulých hodin nebo vhodně využívaly mezipředmětové vztahy. K průběžné motivaci učitelky využívaly názorné pomůcky, hravé pojetí práce a v ojedinělých případech i přirozených motivačních výzev. Výrazným pozitivem byla i celkově vstřícná, přátelská a pracovní atmosféra výuky. Vhodným způsobem byla využívána aktualizace učiva, mezipředmětové vztahy a příklady z praxe. Hodnocení učitelek bylo objektivní a zdůvodněné. Sebehodnocení žáků a zpětná vazba nebyly využívány pravidelně ve všech hodinách.

Výuka probíhala v souladu s platnými osnovami. Konkrétní časové a obsahové rozložení výuky učitelky rozpracovávají do funkčních časově-tématických plánů. Dílčí rezervy byly zjištěny ve stručných tématických plánech 3. a 4. ročníků.

Bezprostřední i dlouhodobá příprava učitelů na výuku je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem a je celkově na velmi dobré úrovni.

Výuka ve většině hodin probíhala frontálním způsobem, dle potřeby se vyučující individuálně věnovaly jednotlivým žákům. Kooperativní a objevitelské metody byly do výuky zařazeny ojediněle. Některé vyučující v části hodin vhodně využily skupinovou práci a práci ve dvojicích k procvičení učiva. Použité slovní, praktické i názorně demonstrační metody byly účelné vzhledem k dosahování stanovených kognitivních cílů výuky, avšak méně už byly rozvíjeny kompetence žáků v oblasti sociálního a osobnostního rozvoje. Zvládnutí těchto aktivit vyučujícími vykazovalo různou úroveň, tudíž i účinnost na žáky. Ve většině sledovaných hodin byly dodržovány zásady psychohygieny, v 1., 2. a 3. třídě byly do výuky nápaditě zařazovány tělovýchovné a relaxační prvky. Psychohygienu výuky kladně ovlivňovala pozitivní atmosféra ve třídách, jejich celková estetičnost a citlivý přístup vyučujících.

Materiální podpora výuky je na velmi dobré úrovni, vyučující aktivně využívají všech dostupných pomůcek a materiálů školních i vlastních.

Vzdělávání na 1. stupni ZŠ má celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce ve vybraných třídách 5. – 9. ročníku

Odpovídající vzdělání pedagogů je předpokladem promyšlených hodin a účinné výuky.

V některých hodinách se učitelé spokojili se seznámením žáků s programem hodiny, v jiných využili nápaditých způsobů motivace (hra, soutěž, řešení tajenky). Průběžná motivace byla zastoupena např. mezipředmětovými vztahy, reflektováním mimoškolních zájmů žáků, objevilo se i nenásilné výchovné působení. Motivační kladné ústní hodnocení a pochvala se vyskytly spíše v nižších třídách. Stejně tak závěrečné hodnocení hodiny a práce jednotlivců a celé třídy. V jedné hodině svou činnost i spolupráci hodnotili velmi objektivně sami žáci. Klasifikace v žákovských knížkách byla četná a přiměřená. Písemnosti žáků jsou vedeny tradiční formou a pedagogy sledovány. Atmosféra ve třídách byla pracovní, klidná a příjemná.

Hodiny byly správně strukturovány, činnosti se střídaly. V polovině hodin převažovalo frontální vyučování s výraznou dominancí vyučujících, což vedlo ke značné pasivitě žáků. Ti nemohli prezentovat své názory a zkušenosti, obhajovat je, vyvíjet objevitelské aktivity a navzájem spolupracovat. Při expiraci nového učiva učitelé vycházeli ze známého, žáci prokazovali své znalosti. Při aplikaci učební látky a ověřování vědomostí žáků se uplatnila zpětná vazba, práce s chybou i sebekontrola. V hodinách, v nichž učitelky zvolily skupinovou práci proloženou relaxací, žáci mezi sebou konzultovali danou problematiku, dodržovali pravidla kooperace a sdělovali si spolu s učitelkou vlastní zážitky.

Materiální podpora výuky spočívala v použití odborné literatury, vlastních nakopírovaných materiálů, názorných přehledů mluvnice, mapy.

Dílčí nedostatky vykazovala pouze výuka ve specializovaných třídách, kde nebyly vždy důsledně používány specifické metody a formy práce a tudíž nebyly zohledněny specifické potřeby jednotlivých žáků.

Vzdělávání v českém jazyce je velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výtvarné výchově ve vybraných třídách 3. – 9. ročníku

Erudice učitelek je vhodně doplněna tvořivostí, značnou mírou invence a u jedné z nich také vlastní uměleckou činností.

Při vstupní motivaci využily učitelky širokou škálu možností, průběžná motivace se uplatnila zejména při slovním hodnocení výsledků jednotlivých pracovních kroků. Častá pochvala i za snahu vedla žáky k uvolnění a spontaneitě při práci. Splnění dílčích úkolů hodnotili také žáci sami i celá třída. Součástí závěrečného hodnocení hodiny byla výstavka výtvarných prací. Jejich zdařilost však hodnotily jen učitelky a v jedné hodině měli žáci omezenou možnost hodnocení a sebehodnocení (pouze hlasovali). Ve většině hodin vládla příjemná atmosféra, učitelky se chovaly k žákům vlídně, ti se na ně obraceli s důvěrou a otevřeností.

Struktura hodin respektovala všechna pravidla výtvarné činnosti. Objasnění úkolu, vysvětlení pracovního postupu a poukázání na zvláštnosti a záludnosti zvolených technik byly srozumitelné a jasné, s využitím názorného předvedení i vlastních zkušeností žáků i učitelek. Náměty a výtvarné techniky byly voleny s ohledem na věk žáků a časové období. Zapojena byla i teoretická složka předmětu, která dostatečně doplňovala jeho činnostní charakter. Pozornost byla věnována odborné terminologii, žáci si vedou slovníčky výrazů a zpracovávají referáty o životě a díle výtvarných umělců. Při samostatné tvůrčí činnosti žáci pracovali s chutí a zaujetím. Měli možnost uplatnit svou fantazii i zručnost, učili se zvládat náročnější a méně známé výtvarné techniky, prostřednictvím reprodukcí pronikali do tajů tvorby význačných umělců. Učitelky většinou respektovaly individuální tempo žáků, byla zařazena i relaxace.

Materiálně byly hodiny zabezpečeny ukázkami reprodukcí, odbornými časopisy, pečlivě připravenými výtvarnými potřebami.

Vzdělávání ve výtvarné výchově je velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Výsledky vzdělávání jsou na 1. stupni ZŠ průběžně zjišťovány a hodnoceny při vyučování kontrolou žákovských prací a písemností. Vlastní evaluační nástroje nejsou na 1. stupni používány.

Na 2. stupni škola využívá pro zjištění znalostí žáků testů KALIBRO, na jejichž ověřování se podíleli žáci devátých ročníků.

Žáci se pravidelně a úspěšně zúčastňují obvodních i regionálních soutěží a olympiád.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje z rozhodnutí o zařazení do sítě škol jsou v souladu se zřizovací listinou a jejími dodatky. Činnost školy je bezprostředně provázána s životem MČ Prahy 3 a s činností jiných škol a institucí v jejím obvodu, především se ZŠ V zahrádkách (žáci ze specializovaných tříd po absolvování 1. stupně přechází do specializovaných tříd na zdejší škole), s PPP, s OPD.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Poslední Rozhodnutí o zařazení do sítě škol s účinností od 1.března 2001
- Zřizovací listina ze dne 26. 6 .2001 se změnou ze dne 20. prosince 2001
- Jmenování ředitele do funkce Školským úřadem Praha 3 dne 27. června 1997
- Povinná dokumentace školy dle § 38 a odst.1 písm. zákona č. 29/184 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů za školní rok 2002/2003
- Dokumentace vedení školy – písemné podklady plánovací, organizační a kontrolní činnosti
- Záznamy z jednání pedagogických rad a metodických orgánů
- Podkladová inspekční dokumentace, Dotazník ředitele před inspekcí, hospitační záznamy
- Tematické plány
- Výroční zpráva o činnosti školy ve škol. roce 2001/2002
- Závazné ukazatele rozpočtu po rozpočtovém řízení II. na rok 2001 ze dne 29. listopadu 2001
- Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2001
- Výkaz Škol (MŠMT) V 3a-01 podle stavu k 30. září 2001
- Výkaz Škol (MŠMT) P1-04 o zaměstnancích a mzdových prostředcích k 31. prosinci 2001
- Mzdová rekapitulace za období: leden – prosinec 2001
- Vnitřní platový předpis – stanovení osobních příplatků s účinností od 1. ledna 1999
- Vnitřní platový předpis – třídnicí s platností od 1. září 1997
- Oběh účetních dokladů, provádění a kontrola hospodářských dispozic ze dne 15. února 2001
- Příloha FV-4-ÚSC (MŠMT): údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých MŠMT prostřednictvím MHMP v roce 2001
- Účetní osnova na rok 2001
- Výkaz zisku a ztráty sestavený k 13/2001
- Vybrané přijaté faktury z roku 2001
- Personální dokumentace vybraných pedagogických zaměstnanců
- Platové výměry vybraných pedagogických zaměstnanců
- Zásady hospodaření s FKSP v roce 2001
- Výroční zpráva o hospodaření školy v roce 2001 směrem k MHP

ZÁVĚR

Vzhledem k velké míře kvalifikovanosti pedagogů jsou personální podmínky optimální. Ve specializovaných třídách učí plně kvalifikovaní pedagogové. Někteří z nich však dosud neabsolvovali kurz pro práci s žáky s poruchami učení a chování a tudíž ne vždy důsledně zohledňují při výuce specifické potřeby žáků. Ředitel školy podporuje další vzdělávání pedagogů, a to zejména v oblasti počítačové gramotnosti.

Materiálně-technické podmínky výuky ne vždy korespondují s potřebami žáků, především ve specializovaných třídách. Nepříliš rozsáhlý fundus pomůcek je ale vhodně využíván a dle možností školy i doplňován. Rezervy jsou i ve využívání žákovské knihovny a počítačové učebny.

K výrazným pozitivům patří pečlivé plánování a příprava výuky, využívání široce pojaté vstupní a průběžné motivace, respektování osobnosti žáků, vztahy mezi žáky a učiteli a pozitivní a tvůrčí klima v hodinách i v celé škole.

Výuka takřka ve všech sledovaných hodinách korespondovala se schváleným učebním programem a učebními osnovami. Ne ve všech předmětech se ale dařilo volit metody a formy práce podporující a rozvíjející klíčové kompetence žáků, jejich komunikativní a sociální rozvoj.

Dílčí nedostatky vykazovala výuka ve specializovaných třídách, kde nebyly vždy důsledně využívány specifické metody a formy práce a nebyly zohledněny specifické potřeby jednotlivých žáků

Výsledky vzdělávání a výchovy Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy včetně realizace vzdělávacích programů jsou v ZŠ na velmi dobré úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Turečková	J. Turečková v.r.
Členové týmu	Mgr. Marie Šrámková	M. Šrámková v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Ing. Alexandr Stojanov

V Praze dne 12. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. února 2003

razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Bohumil Samek, ředitel školy

B. Samek v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy - MHMP odbor školství	24. 3. 2003	010 0124/03-5157
MČ Praha 3, Havlíčkovo n. , Praha 3	24. 3. 2003	010 0124/03-5157
Předseda RŠ: JuDr. Petr Januj, Kunešova 8,130 00 Praha 3	24. 3. 2003	010 0124/03-5157

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.